

Laidiens: 20.04.2016., Nr. 76
Oficiālās publikācijas Nr.: 2016/76.3

Ministru kabineta noteikumi Nr. 232

Rīgā 2016. gada 19. aprīlī (prot. Nr. 19 29. §)

Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu drošuma noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Civilām vajadzībām paredzētu sprāgstvielu
aprites likuma 6. panta trešo daļu, 7.¹, 8. un 9. pantu
un likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7. panta otro daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm izvirzāmās drošības pamatprasības;
- 1.2. sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu marķēšanas un atbilstības novērtēšanas kārtību;
- 1.3. ražotāja, tā pilnvarotā pārstāvja, importētāja un izplatītāja pienākumus;
- 1.4. paziņotajām institūcijām izvirzāmās prasības;
- 1.5. kārtību, kādā veicama tirgus uzraudzība, un institūcijas, kuras veic tirgus uzraudzību.

2. Šo noteikumu izpratnē:

- 2.1. atsauksana – ikviens pasākums, kura mērķis ir panākt, ka sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises, kas ir piegādātas galalietotājam, tiek atdotas atpakaļ;
- 2.2. izņemšana no tirgus – ikviens pasākums, kura mērķis ir novērst piegādes ķēdē esošas sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises piedāvāšanu tirgū.

3. Sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises atļauts laist un piedāvāt tirgū tikai tad, ja tās atbilst sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu vispārīgajām drošības prasībām, kas noteiktas šo noteikumu 2. nodaļā, un specifiskajām drošuma prasībām, kas noteiktas šo noteikumu 1. pielikumā (turpmāk – būtiskās drošuma prasības).

4. Sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises, kas atbilst piemērojamo standartu vai to daļu prasībām, uz kuriem atsaucas ir publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, uzskata par atbilstošām šo noteikumu noteiktajām būtiskajām drošuma prasībām, kuras aptver minētie standarti vai arī to daļas. Nacionālā standartizācijas institūcija publicē savā tīmekļvietnē sarakstu ar piemērojamajiem standartiem, kas adaptēti nacionālo standartu statusā.

2. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu vispārīgās drošības prasības

5. Visām sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm jābūt konstruētām, izgatavotām un piegādātām tā, lai radītu iespējami mazāku apdraudējumu cilvēku dzīvībai un veselībai un lai novērstu kaitējumu īpašumam un videi paredzamos apstākļos, jo īpaši attiecībā uz drošības noteikumiem un standarta praksi līdz laikam, kad šī sprāgstviela vai spridzināšanas ietaise tiek izmantota.

6. Katrai sprāgstvielai un spridzināšanas ietaisei jāatbilst ražotāja norādītajiem darbības raksturlielumiem, lai nodrošinātu maksimālu drošību un uzticamību.

7. Katra sprāgstviela un spridzināšanas ietaise jākonstruē un jāražo tā, lai to izmantošana iespējami mazinātu ietekmi uz vidi.

3. Ražotāja, tā pilnvarotā pārstāvja, importētāja un izplatītāja pienākumi

8. Laižot sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tirgū vai izmantojot tās savām vajadzībām, ražotājs nodrošina, ka tās ir projektētas un ražotas, ievērojot šajos noteikumos noteiktās sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu būtiskās drošuma prasības.

9. Sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu ražotājam ir šādi pienākumi:

9.1. pirms sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū analizēt sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu apdraudējumu, ko tās var radīt, un iespējamo saskarsmi ar šiem apdraudējumiem;

9.2. izstrādāt tehnisko dokumentāciju saskaņā ar šo noteikumu prasībām (turpmāk – tehniskā dokumentācija) un veikt vienu no šo noteikumu 19. punktā paredzētajām sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstības novērtēšanas procedūrām;

9.3. sagatavot šo noteikumu 110. punktā minēto Eiropas Savienības atbilstības deklarāciju (turpmāk – ES atbilstības deklarācija) un atbilstoši šo noteikumu 6. nodaļas prasībām marķēt sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises ar CE atbilstības marķējumu, ja, veicot atbilstības novērtēšanas procedūru, ir gūta pārliecība par sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises atbilstību būtiskajām drošuma prasībām;

9.4. saglabāt tehnisko dokumentāciju un ES atbilstības deklarāciju 10 gadus pēc sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū, lai tā būtu pieejama kontroles institūcijai;

9.5. izveidot procedūras, lai sērijveida ražošanā nodrošinātu pastāvīgu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību, kā arī ņemt vērā sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu konstrukcijas vai īpašību izmaiņas un izmaiņas piemērojamos standartos, saskaņā ar kuriem deklarēta sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstība;

9.6. nodrošināt, ka sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm ir unikāla identifikācija atbilstoši šo noteikumu 7. nodaļai. Ja uz sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm neattiecas šo noteikumu 7. nodaļā minētās prasības, ražotājs:

9.6.1. nodrošina, ka uz sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm ir tipa, partijas vai sērijas, vai modeļa numurs vai cits identifikācijas elements vai, ja sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izmērs vai veids to neatļauj, šī informācija ir uz iepakojuma vai dokumentā, kas pievienots sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm;

9.6.2. norāda uz sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm savu nosaukumu (firmu) vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar ražotāju ir iespējams sazināties, vai, ja tas nav iespējams, to norāda uz iepakojuma vai dokumentā, kas pievienots sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm;

9.7. nodrošināt, ka sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm ir pievienota lietošanas pamācība un brīdinājumi valsts valodā;

9.8. nekavējoties veikt nepieciešamās korektīvās darbības, lai panāktu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību un, ja nepieciešams, sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises izņemtu no tirgus vai atsauktu, ja tas uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises, kurus tas laidis tirgū, neatbilst šo noteikumu prasībām. Ja sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises rada risku, nekavējoties par to informē kontroles institūciju, norādot detalizētu informāciju par neatbilstību un visiem veiktajiem pasākumiem, lai neatbilstību novērstu;

9.9. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sniegt tai visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā, lai pierādītu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību;

9.10. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sadarboties ar to jebkādos pasākumos, lai novērstu tirgū laisto sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu radīto risku.

10. Ražotājs ar rakstisku pilnvaru var iecelt pilnvarotu pārstāvi. Pilnvarā nav iekļaujams šo noteikumu 8. punktā minētais ražotāja pienākums un tehniskās dokumentācijas izstrāde.

11. Pilnvarotais pārstāvis veic vismaz šādus ražotāja pilnvarā noteiktos uzdevumus:

11.1. saglabā tehnisko dokumentāciju un ES atbilstības deklarāciju 10 gadus pēc sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū, nodrošinot to pieejamību kontroles institūcijai;

11.2. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sniedz tai visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā, lai pierādītu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību;

11.3. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sadarbojas ar to jebkādos pasākumos, lai novērstu to sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu radīto risku, uz kurām attiecas izsniegtā pilnvara.

12. Importētāja pienākums ir laist tirgū tikai šo noteikumu prasībām atbilstošas sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises.

13. Importētājam ir šādi pienākumi:

13.1. nodrošināt, ka pirms sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū ražotājs ir veicis atbilstošu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstības novērtēšanas procedūru;

13.2. nodrošināt, ka pirms sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū ražotājs ir izstrādājis tehnisko dokumentāciju, ka sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm ir CE atbilstības marķējums, ir pievienoti šajos noteikumos minētie dokumenti un ražotājs ir izpildījis šo noteikumu 9.6. apakšpunktā minētās prasības;

13.3. ja importētājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises neatbilst būtiskajām drošuma prasībām, tas sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises nelaiž tirgū līdz brīdim, kamēr nav panākta sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstība. Ja sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises rada risku, importētājs par to informē ražotāju un kontroles institūciju;

13.4. norādīt uz sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm savu nosaukumu (firmu) vai reģistrēto preču zīmi un adresi, kur ar to var sazināties, vai, ja tas nav iespējams, norādīt to uz iepakojuma vai dokumentā, kas pievienots sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm;

13.5. nodrošināt, ka sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm ir pievienota lietošanas pamācība un brīdinājumi valsts valodā;

13.6. nodrošināt, ka laikā, kad tas ir atbildīgs par sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm, to uzglabāšanas un pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmē to atbilstību būtiskajām drošuma prasībām;

13.7. ja importētājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises, kuras tas laidis tirgū, neatbilst šo noteikumu prasībām, nekavējoties veikt korektīvās darbības, kas nepieciešamas, lai panāktu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību un, ja nepieciešams, izņemtu sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises no tirgus vai atsauktu tās. Ja sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises rada risku, nekavējoties par to informēt kontroles institūciju, norādot detalizētu informāciju par neatbilstību un visiem veiktajiem pasākumiem, lai to novērstu;

13.8. 10 gadus pēc sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū glabāt sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu ES atbilstības deklarācijas kopiju, nodrošinot tās pieejamību kontroles institūcijai, kā arī pēc kontroles institūcijas pieprasījuma nodrošināt tai tehniskās dokumentācijas pieejamību;

13.9. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sniegt tai visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju valsts valodā, lai pierādītu tirgū laisto sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību, kā arī sadarboties ar to jebkādos pasākumos, lai novērstu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu radīto risku.

14. Piedāvājot sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tirgū, izplatītāji rīkojas ar atbilstošu rūpību, lai ievērotu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu būtiskās drošuma prasības.

15. Izplatītājam ir šādi pienākumi:

15.1. pirms sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tiek piedāvātas tirgū, pārliecināties, ka sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises ir marķētas ar CE atbilstības marķējumu un tām ir pievienoti šajos noteikumos norādītie dokumenti, lietošanas pamācība un brīdinājumi valsts valodā un ka ražotājs ir ievērojis šo noteikumu 9.6. apakšpunktā minētās prasības, bet importētājs ir ievērojis šo noteikumu 13.4. apakšpunktā minētās prasības;

15.2. ja izplatītājs uzskata vai tam ir pamatots iemesls uzskatīt, ka sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises neatbilst būtiskajām drošuma prasībām, tas nepiedāvā sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tirgū, kamēr nav panākta sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstība. Ja sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises rada risku, izplatītājs par to informē ražotāju vai importētāju, kā arī kontroles institūciju;

15.3. nodrošināt, ka laikā, kad tas ir atbildīgs par sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm, to uzglabāšanas un pārvadāšanas apstākļi negatīvi neietekmē to atbilstību būtiskajām drošuma prasībām;

15.4. ja izplatītājs uzskata vai tam ir iemesls uzskatīt, ka sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises, kuras tas ir piedāvājis tirgū, neatbilst šo noteikumu prasībām, nodrošināt, ka tiek veiktas korektīvās darbības, kas nepieciešamas, lai panāktu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību un, ja nepieciešams, izņemtu sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises no tirgus vai atsauktu tās. Ja sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises rada risku, nekavējoties par to informēt kontroles institūciju, norādot detalizētu informāciju par neatbilstību un visiem veiktajiem pasākumiem, lai to novērstu;

15.5. pēc kontroles institūcijas pieprasījuma sadarboties ar to jebkādos pasākumos, lai novērstu tirgū piedāvāto sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu radīto risku, tai skaitā sniegt kontroles institūcijai visu nepieciešamo informāciju un dokumentāciju, lai pierādītu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību šo noteikumu prasībām.

16. Šo noteikumu izpratnē importētāju vai izplatītāju uzskata par ražotāju un tam ir šo noteikumu 8. un 9. punktā minētie ražotāja pienākumi, ja tas sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises laiž tirgū ar savu vārdu vai preču zīmi vai izmaina tirgū laistās sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tā, ka tas var ietekmēt sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību būtiskajām drošuma prasībām.

17. Par sprāgstvielām un spridzināšanas ietaisēm, uz kurām neattiecas šo noteikumu 7. nodaļā noteiktā sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu unikālas identificēšanas un izsekojamības sistēma, komersanti pēc kontroles institūcijas pieprasījuma norāda šādu informāciju:

17.1. visus komersantus, kuri tiem ir piegādājuši sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises;

17.2. visus komersantus, kuriem tie ir piegādājuši sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises.

18. Komersanti nodrošina pieejamību šo noteikumu 17. punktā minētajai informācijai 10 gadus pēc tam, kad tiem piegādātas sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises, un 10 gadus pēc tam, kad tie ir piegādājuši sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises.

4. Atbilstības novērtēšanas kārtība

19. Lai pierādītu sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību būtiskajām drošuma prasībām, pirms sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu laišanas tirgū ražotājs veic vienu no šādām atbilstības novērtēšanas procedūrām:

19.1. Eiropas Savienības tipa pārbaudi (turpmāk – ES tipa pārbaude) (B modulis) un pēc ražotāja izvēles vienu no turpmāk norādītā:

19.1.1. atbilstība tipam, pamatojoties uz iekšējo ražošanas kontroli un uzraudzītām paraugu pārbaudēm pēc nejauši izvēlētiem intervāliem (C2 modulis);

19.1.2. atbilstība tipam, pamatojoties uz ražošanas procesa kvalitātes nodrošināšanu (D modulis);

19.1.3. atbilstība tipam, pamatojoties uz produkta kvalitātes nodrošināšanu (E modulis);

19.1.4. atbilstība tipam, pamatojoties uz produkta verificēšanu (F modulis);

19.2. atbilstība, pamatojoties uz vienības verificēšanu (G modulis).

4.1. ES tipa pārbaude (B modulis)

20. ES tipa pārbaude ir atbilstības novērtēšanas procedūras daļa, ar kuru paziņotā institūcija pārbauda sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tehnisko projektu, kā arī pārliecinās un apstiprina, ka šīs sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tehniskais projekts atbilst tām šo noteikumu prasībām, kuras uz to attiecas.

21. ES tipa pārbaudi veic kā sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises tehniskā projekta novērtējumu, pārbaudot šo noteikumu 22.3. apakšpunktā minēto tehnisko dokumentāciju un pierādījumus, kas apstiprina, ka tehniskais projekts nodrošina sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu atbilstību būtiskajām drošuma prasībām, kā arī atbilstoši tehniskajam projektam pārbaudot sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises paraugus.

22. Ražotājs iesniedz ES tipa pārbaudes pieteikumu vienai paziņotajai institūcijai pēc savas izvēles. Pieteikumā ietver:

22.1. ražotāja nosaukumu un adresi un, ja pieteikumu iesniedz pilnvarotais pārstāvis, arī pārstāvja nosaukumu un adresi;